

Latvijas Republikas Ekonomikas ministrija

Patērētāju tiesību aizsardzības centrs

K.Valdemāra ielā 157, Rīgā, LV – 1013 • tālr. (+371) 67388624 • fakss (+371) 67388634 • e-pasts: ptac@ptac.gov.lv

**AAS „Baltijas
Apdrošināšanas
Nams”,**
Reģ.nr.40003494976
Antonijas ielā 23,
Rīgā, LV – 1010

(…)

LĒMUMS
par nevienlīdzīgiem un netaisnīgiem līguma
noteikumiem

Rīgā

2007.gada 13.septembrī

Nr.41 -lg

Patērētāju tiesību aizsardzības centrā (turpmāk – *PTAC*) 2007.gada 11.maijā saņemts (...) (turpmāk – *Patērētāja*) no Finanšu un tirgus kapitāla komisijas pārsūtītais iesniegums, kurā izteikts lūgums izskatīt iesniegumu par ar AAS „Baltijas Apdrošināšanas Nams” (turpmāk – *Sabiedrība*) 2006.gada 5.septembrī noslēgtā apdrošināšanas līguma, kas sastāv no Sauszemes transportlīdzekļa apdrošināšanas polises Nr.056859 (turpmāk – *Polise*) un Sauszemes transportlīdzekļu apdrošināšanas noteikumiem Nr.71.01 (turpmāk abi kopā – *Līgums*) ietvertu šķīrējtiesas klauzulu un pieņemt lēmumu par tās izslēgšanu no apdrošināšanas līguma.

Iesniegumā norādīts, ka *Līguma* redakcija tika sagatavota jau iepriekš un *Līgumā* ietvertu šķīrējtiesas klauzulu *Patērētājam* nebija iespējas to apstrīdēt un ietekmēt, jo līguma tika sastādīts iepriekš uz iepriekš sastādītas blankas, kurā tika ierakstīti *Patērētājas* dati.

Sakarā ar *Patērētājas* iesniegumā minēto *PTAC* pieprasīja un 2007.gada 11.jūnijā saņēma *Sabiedrības* 2007.gada 7.jūnija paskaidrojumu Nr.JD-2/07-0183, kurā norādīts, ka, lai tiktu sagatavots līgums, ir nepieciešams aizpildīt pieteikumu sauszemes transportlīdzekļa apdrošināšanai, kas nav jau iepriekš sagatavots un tajā apdrošinātāja pārstāvis ieraksta tikai to informāciju, par kuru savstarpēji vienojas ar katru potenciālo klientu. Pieteikuma sadaļā „Papildus informācija” potenciālajiem klientiem tiek jautāts, kādu strīdu izskatīšanas kārtību viņš izvēlas, kā arī tiek paskaidrots, ka apdrošinājuma ņēmējs, parakstot pieteikumu, ar savu parakstu apstiprina, ka uzrādītā informācija ir patiesa un pilnīga un ka viņš piekrīt strīdu izskatīšanai Tirdzniecības Rūpniecības un Būvniecības šķīrējtiesā. Tikai pēc

tam, kad klients un apdrošinātāja pārstāvis ir vienojušies par pieteikumā norādīto, t.sk., strīdu izskatīšanas kārtību, tiek sagatavota apdrošināšanas polise, kurā, atkarībā no tā, kādu strīdu izskatīšanas kārtību ir izvēlējis klients, tiek norādīta strīdu izskatīšanas kārtība. Par piekrišanu izskatīt strīdus šķīrējtiesā *Patērētāja* ir parakstījusies pieteikuma daļā „Apdrošinājuma ņēmēja vai tā pārstāvja deklarācija”, kas seko uzreiz aiz sadaļas „Papildus informācija”. Gadījumā, ja *Patērētāja* būtu izteikusi vēlēšanos, lai strīdu izskatīšana notiek tiesā, tad tas tiktu ierakstīts pieteikumā un atkarībā no pieteikumā norādītās informācijas, tiktu sagatavota polise, kurā norādīts, ka strīdu izskatīšana notiek tiesā. Tā kā pirms apdrošināšanas līguma sastādīšanas un parakstīšanas, aizpildot pieteikumu, *Patērētājam* bija iespējams izvēlēties strīdu izskatīšanas kārtību, tad nav pamata uzskatīt, ka *Patērētājas* tiesības būtu pārkāptas.

Attiecībā uz *PTAC* 2005.gada izdotā administratīvā akta izpildi, *Sabiedrība* informē, ka ir nodrošinājusi klientam iespēju izvēlēties strīdus izskatīšanas kārtību, izpildot pieteikumu sauszemes transportlīdzekļa apdrošināšanai un kā pierādījumu *Sabiedrība* pievieno pieteikuma sauszemes transporta apdrošināšanai apliecinātu kopiju, kuru ir parakstījusi *Patērētāja*.

Patērētāja PTAC 2007.gada 25.jūnija paskaidrojumā norādīja, ka viņai ierodoties SIA „Skandi Motors” viņu sagaidījis SIA „Skandi Motors” pārstāvis (...) un ar viņu *Patērētāja* apsprieda vēlamās automašīnas modifikāciju. Pēc tās *Patērētāja* ir devusies uz kafejnīcu padzert kafiju, jo viņai tika paskaidrots, ka *Patērētājas* klātbūtne dokumentu sagatavošanā nav nepieciešama. Atgriežoties atpakaļ, visa dokumentācija, tajā skaitā arī pieteikums sauszemes transportlīdzekļa apdrošināšanai un sauszemes transportlīdzekļu apdrošināšanas polise Nr.056859 jau bija sagatavota un stāvēja pie pārdošanas menedžera uz galda. Lai *Patērētāja* varētu saņemt iegādāto automašīnu HYUNDAI Getz pārdošanas menedžeris lūdza *Patērētāju* parakstīt iepriekš sagatavotu dokumentāciju, norādot vietas, kur *Patērētājam* jāparakstās. *Patērētāja* norāda, ka vienīgā persona, ar kuru *Patērētāja* kontaktējās, pērkot mašīnu, bija SIA „Skandi Motors” pārstāvis (...), kurš *Patērētājam* atnesa parakstīšanai jau iepriekš sagatavotus un parakstītus no *Sabiedrības* puses pieteikumu sauszemes transportlīdzekļa apdrošināšanai un sauszemes transportlīdzekļa apdrošināšanas *Polisi*. *Sabiedrība šķīrējtiesas klauzulu apdrošināšanas pieteikumā ir ierakstījusi vienpusēji – pēc savas iniciatīvas.*

Sabiedrības 2007.gada 26.jūlija paskaidrojuma vēstulē Nr.JD-2/07-0248 norādīts, ka visu darbinieku, kas nodarbojas ar apdrošināšanas polišu izrakstīšanu, darba līgumos ir ierakstīts darbinieka pienākums ievērot godīgu, atklātu, laipnu attieksmi pret klientiem, kā arī informēt klientus par visiem būtiskākajiem apdrošināšanas līguma noteikumiem, t.sk., par strīdu izšķiršanas kārtību. Tā kā *Sabiedrība* līdz šim nav saņēmusi sūdzības no citiem klientiem, izņemot *Patērētāju*, par to, ka *Sabiedrības* darbiniece (...) jebkādā veidā nebūtu pienācīgi pildījusi darba pienākumus vai būtu pārkāpusi darba līgumu vai citu gan iekšējo, gan ārējo normatīvo aktu prasības, tad *Sabiedrībai* nav pamata uzskatīt, ka

Patērētājas izteiktie apgalvojumi ir pareizi. *Sabiedrība* apšaubā *Patērētājas* izteiktos apgalvojumus par to, ka pieteikums sauszemes transportlīdzekļa apdrošināšanai tika atnests jau sagatavots parakstīšanai. *Sabiedrība* norāda, ka pieteikums sākotnēji ir neaizpildīta veidlapa, kurā paredzēti lauki informācijas ievadišanai. Iepriekš minētajā pieteikuma veidlapā ir vairāki jautājumi, atbildes uz kuriem *Sabiedrībai* nepieciešamas, lai noteiktu apdrošināšanas prēmijas apmēru un citus jautājumus, kas skar apdrošināšanas atlīdzības izmaksu.

Sabiedrība norāda, ka *Patērētāja* pati atteikusies no līguma noteikumu apspriešanas. *Sabiedrība* norāda, ka pirms lauka, kur klients parakstās, ir minēts, ka „*es, apakšā parakstījies, vēlos saņemt apdrošināšanu atbilstoši līguma noteikumiem, ar kuriem esmu iepazinies un kuriem piekrītu. Es apliecinu, ka iepriekšminētie apgalvojumi, pēc manas pārlicības un manā rīcībā esošās informācijas ir patiesi, un es neesmu slēpis informāciju, kas varētu ietekmēt apdrošināšanu (...)*”.

Sabiedrība norāda, ka tādus pašu līguma noteikumu projektus, kādu ir noslēgusi *Patērētāja*, *Sabiedrība* piedāvā arī citiem klientiem kā polises pielikumu. Tikai gadījumā, ka klients, aizpildot pieteikumu norāda, ka vēlas, lai strīdi tiek izskatīti Latvijas Republikas tiesā, tiek norādīts, ka atruna par šķīrējtiesu nav spēkā. Tāpat arī ar citiem līguma nosacījumiem, ja starp *Sabiedrību* un klientu ir panākta vienošanās par citādiem nosacījumiem, nekā tas ir minēts noteikumos.

2007.gada 6.augustā *PTAC* saņēma *Sabiedrības* darbinieces (...) 2007.gada 27.aprīļa darba līguma Nr.JD – 12/07 (turpmāk – *Darba līgums*) apliecināta kopija, kā arī pieteikuma sauszemes transportlīdzekļa apdrošināšanai veidlapa. *Darba līguma* 3.4.apakšpunkta noteikumi paredz darbinieka pienākumu informēt klientus arī par strīdu izskatīšanas kārtību.

PTAC pieprasīja un 2007.gada 27.augustā saņēma SIA „Skandi Motors” paskaidrojumu. SIA „Skandi Motors” informē, ka ir pieprasījis SIA „Skandi Motors” autosalona pārdevēja (...) paskaidrojumus. Atbildes vēstulē norādīts, ka pieteikums sauszemes transportlīdzekļa apdrošināšanai un no tā izrietošā apdrošināšanas polise tika sastādīta kopā ar *Sabiedrības* (...). Lai maksimāli atbrīvotu *Patērētāju* no neērtībām, kas saistītas ar dokumentu sagatavošanas procesu *Patērētājam* tika piedāvāts laiku, kas nepieciešams dokumentu sagatavošanai, pavadīt kafejnīcā, kas atrodas autosalona ēkā. Līdz ar to *Patērētājas* tiesības aizskartas netika.

Tāpat arī paskaidrojumā norādīts, ka, pabeidzot dokumentu sagatavošanu, *Patērētāja* tika aicināta iepazīties ar sagatavotajiem dokumentiem, t.sk., pieteikumu sauszemes transportlīdzekļa apdrošināšanai, kurā tika ietverti dati, kurus *Patērētāja* bija sniegusi SIA „Skandi Motors” darbiniekam (...) automašīnas iegādes apspriešanas procesā, kā arī norādīta cita informācija, kas saistīta ar sauszemes transportlīdzekļa apdrošināšanas nosacījumiem, t.sk., *Sabiedrības* priekšlikums ietvert sauszemes transportlīdzekļa apdrošināšanas polisē šķīrējtiesas klauzulu. Tā kā *Patērētāja*, iepazīstoties ar pieteikumu,

neizvirzīja nekādas pretenzijas vai iebildumus attiecībā uz pieteikumā ietverto informāciju vai apdrošināšanas polises nosacījumiem, turklāt šādu iebildumu neesamību apstiprina *Patērētāja* paraksts uz iepriekš minētās pieteikuma veidlapas.

SIA „Skandi Auto” savā paskaidrojumā atsaucas uz *Civillikuma* 1403.panta noteikumiem, kas nosaka, ka akta parakstīšana uzskatāma par piekrišanu šim aktam un norāda, ka *Patērētājam*, iepazīstoties ar pieteikumā sauszemes transportlīdzekļa apdrošināšanai norādīto informāciju un nosacījumiem, bija ierunas tiesība, kuru *Patērētāja* neizmantoja. To neizmantojot, *Patērētāja* ir brīvi paudusi savu gribu. Tāpat arī paskaidrojumā sniegta informācija, ka visos gadījumos, kad personām ir jebkāda veida iebildumi attiecībā uz automašīnas iegādes dokumentos vai apdrošināšanas polisē ietvertajiem nosacījumiem, šie iebildumi tiek fiksēti, savstarpēji apspriesti un dokumentos tiek veiktas attiecīgas izmaiņas.

PTAC kompetencē saskaņā ar *Patērētāju tiesību aizsardzības likuma* (turpmāk – *PTAL*) 25.panta ceturrtās daļas 4. un 6.punkta noteikumiem ietilpst par patērētāju tiesību pārkāpumiem saņemto patērētāju iesniegumu izskatīšana, palīdzības sniegšana patērētājiem konfliktu risināšanā ar ražotājiem, pārdevējiem vai pakalpojumu sniedzējiem, kā arī patērētāju likumīgo prasību izpildes pieprasīšana, un patērētāju tiesību ievērošanas uzraudzība līgumu projektos un līgumos, ko patērētāji slēdz ar ražotājiem, pārdevējiem vai pakalpojumu sniedzējiem, arī normatīvajos aktos paredzēto darbību veikšana, lai ražotājs, pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs grozītu līguma projektu vai pārtrauktu pildīt līguma noteikumus, ja līguma projektā vai noslēgtajā līgumā konstatēti netaisnīgi vai neskaidri noteikumi. *Patērētāja* tiesību pārkāpumi uzskaitīti *PTAL* 3.pantā. Ņemot vērā iepriekš minēto, *PTAC* savas kompetences ietvaros ir izvērtējis *Līgumā* ietverto šķīrējtiesas klauzulu, saņemtos pušu paskaidrojumus un citu lietā esošo informāciju un **norāda sekojošo**:

Saskaņā ar *PTAL* 3.panta 2.punkta noteikumiem „*patērētāja tiesības ir pārkāptas, ja nav ievērots līgumslēdzēju pušu vienlīdzības princips un līguma noteikumi ir netaisnīgi*”. Savukārt saskaņā ar *PTAL* 6.panta pirmo daļu „*ražotājs, pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs nedrīkst piedāvāt tādus līguma noteikumus, kas ir pretrunā ar līgumslēdzēju pušu tiesiskās vienlīdzības principu, šo likumu un citiem normatīvajiem aktiem*”. *PTAL* 6.panta ceturtajā daļā noteikts, ka „*novērtējot līguma noteikumus, ņem vērā pārdotās preces vai sniegtā pakalpojuma raksturu, visus apstākļus, kādos līgums noslēgts, kā arī noslēgtā līguma un ar to saistītā līguma noteikumus*”.

Saskaņā ar *PTAL* 6.panta trešās daļas 7.punkta noteikumiem par netaisnīgiem līguma noteikumiem uzskatāmi tādi ar patērētāju neapspriesti līguma noteikumi, kas „*izslēdz vai kavē patērētāja tiesības vērsties patērētāju tiesību aizsardzības iestādēs vai tiesā, paredz strīdu izskatīšanu tikai šķīrējtiesā*”.

No konkrētās tiesību normas izriet, ka par netaisnīgu uzskatāms līguma noteikums, kurš:

- 1) nav apspriests ar patērētāju;
- 2) izslēdz vai kavē patērētāja tiesības vērsties patērētāju tiesību aizsardzības iestādēs vai tiesā;
- 3) paredz strīdu izskatīšanu tikai šķīrējtiesā.

Līguma vispārējo noteikumu 12.3.apakšpunkta noteikumi paredz, ka „*Jebkurš strīds, domstarpība vai prasība, kas izriet no Līguma, kas skar to vai tā pārkāpšanu, izbeigšanu vai spēkā neesamību, tiks izšķirti Tirdzniecības Rūpniecības un Būvniecības šķīrējtiesā (Dzirnavu iela 34a – 2, Rīga, LV – 1010) saskaņā ar tās reglamentu un, piemērojot Latvijas Republikas likumdošanas aktus, ja vien speciālajos noteikumos nav noteikta citāda kārtība.*” Līdzīgs noteikums iekļauts arī apdrošināšanas polises sadaļā: „*piezīmes, atrunas, speciālie nosacījumi*” – „*Visi strīdi tiek izšķirti „Latvijas Rūpniecības un Būvniecības šķīrējtiesā.*”, kā arī apdrošināšanas 2006.gada 5.septembra pieteikuma Nr.71.1.056859 (turpmāk – *Pieteikums*) sadaļā „*papildus informācija*”.

No lietas apstākļiem izriet, ka *Patērētāja* 2006.gada 5.septembrī ieradās SIA „Skandi Motors” autosalonā, lai iegādātos automašīnu „HYUNDAI Getz” (izlaiduma gads – 2006.). No pušu paskaidrojumiem izriet, ka ar pirkumu un apdrošināšanas līgumu saistīto dokumentu noformēšanā piedalījās SIA „Skandi Motors” darbinieks (...) sadarbībā ar *Sabiedrības* darbinieci (...). No lietas apstākļiem izriet, ka *Patērētāja* ir sniegusi *Līguma* noslēgšanai nepieciešamo informāciju, kuru minētie darbinieki ierakstīja *Pieteikumā* un *Polisē*. No lietas apstākļiem un no *Sabiedrības* un SIA „Skandi Motors” *PTAC* sniegtajiem paskaidrojumiem izriet, ja patērētājam sākotnēji tiek piedāvāts apdrošināšanas līguma projekts, kas paredz strīdu izskatīšanu tikai šķīrējtiesā. Savukārt tikai tad, ja patērētājs no šī noteikuma atsakās, apdrošināšanas polisē tiek veikts ieraksts, ka visi strīdi starp pusēm tiek izskatīti Latvijas Republikas tiesā. Iepriekš minēto apliecina *Sabiedrības* 2007.gada 7.jūnija paskaidrojumā Nr.JD-2/07-0183 minētais, ka „*Pieteikuma sadaļā „Papildus informācija” potenciālajiem klientiem tiek jautāts, kādu strīdu izskatīšanas kārtību viņš izvēlas, kā arī tiek paskaidrots, ka apdrošinājuma ņēmējs, parakstot pieteikumu, ar savu parakstu apstiprina, ka uzrādītā informācija ir patiesa un pilnīga un ka viņš piekrīt strīdu izskatīšanai Tirdzniecības Rūpniecības un Būvniecības šķīrējtiesā*”, kā arī SIA „Skandi Motors” 2007.gada 22.augusta paskaidrojumā Nr.22/08-2007 minētais, ka apdrošināšanas pieteikumā „*(...)norādīta cita informācija, kas saistīta ar sauszemes transportlīdzekļa apdrošināšanas nosacījumiem, t.sk., Sabiedrības priekšlikums ietvert sauszemes transportlīdzekļa apdrošināšanas polisē šķīrējtiesas klauzulu.*” Tādējādi arī secināms, ka arī konkrētajā gadījumā *Patērētājam* sastādītajā apdrošināšanas pieteikumā un polisē iekļautā šķīrējtiesas klauzula tika ierakstīta nevis pēc *Patērētājas* iniciatīvas, bet gan pēc *Sabiedrības* iniciatīvas. Iepriekš minēto apliecina arī tas, ka sauszemes transportlīdzekļu

apdrošināšanas noteikumu Nr.71.01 12.3.apakšpunkts paredz strīdu izskatīšanu tikai šķīrējtiesā, ja vien speciālajos noteikumos nav noteikta cita kārtība. *PTAC* norāda, ka tādējādi *Sabiedrība* ir pārkāpusi *PTAL* 6.panta pirmās daļas noteikumus, kas aizliedz patērētājam piedāvāt netaisnīgus līguma noteikumus.

Vienlaikus *PTAC* secina, ka *Sabiedrības* patērētājiem piedāvātajā apdrošināšanas pieteikumā un apdrošināšanas polisē nav sadaļas „*strīdu izskatīšanas kārtība*”, kurā patērētājs pašrocīgi varētu ierakstīt savu izvēlēto strīdu izskatīšanas kārtību, bet gan tikai ir sadaļas „*piezīmes, atrunas, speciālie nosacījumi*” un „*papildus informācija*” un ka šīs sadaļas ir aizpildījusi nevis *Patērētāja*, bet gan *Sabiedrības* pārstāvji.

PTAC norāda, ka tikai teorētiska iespēja apspriest līguma noteikumu nav uzskatāma par apspriešanu *PTAL* izpratnē. Ja pārējie apdrošināšanas pieteikumā un polisē ietvertie noteikumi tika ar *Patērētāju* apspriesti, tas nenozīmē, ka apspriesta tika arī šķīrējtiesas klauzula. Minēto apliecina arī *PTAL* 6.panta sestās daļas noteikumi, kas paredz, ka „*Ja ir apspriesti līguma atsevišķi noteikumi vai atsevišķu noteikumu attiecīgi aspekti, tad nevar uzskatīt, ka savstarpēji apspriesti ir arī pārējie līguma noteikumi.*” Tāpat par apspriešanu nav uzskatāma patērētāja informētība par līguma saturu.

Lai arī *Līgumu Patērētāja* ir parakstījusi, tomēr *PTAL* ir paredzēti izņēmumi no vispārējiem līgumu noslēgšanas noteikumiem. Līdz ar to arī *PTAL* noteikumi par netaisnīgiem līguma noteikumiem piemērojami uz jau noslēgtiem līgumiem, kas ir uzskatāms par izņēmumu no *Civillikuma* 1403.pantā noteiktā principa. Lai konstatētu, vai attiecīgais līguma noteikums ir apspriests, ir jāņem vērā *PTAL* 6.panta piektajā un septītajā daļā noteiktais. Saskaņā ar *PTAL* 6.panta piektajā daļā teikto „*līguma noteikums vienmēr ir uzskatāms par savstarpēji neapspriestu, ja līgums sastādīts iepriekš un patērētājam nav bijis iespējams ietekmēt attiecīgā līguma noteikumus*”. *PTAL* 6.panta septītā daļa nosaka, ka „*ja ražotājs, pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs apgalvo, ka līguma noteikumi ir savstarpēji apspriesti ar patērētāju, viņa pienākums ir to pierādīt*”.

PTAC uzskata, ka, ņemot vērā iepriekš minēto, *Sabiedrība* nav pierādījusi, ka šķīrējtiesas klauzula būtu ar *Patērētāju* apspriesta, jo, kā jau iepriekš secināts, šķīrējtiesas klauzula *Līgumā* jau bija iekļauta pirms tā parakstīšanas. *PTAC* pretēji *Sabiedrības* apgalvotajam secina, ka šis *Polises* sadaļā „*piezīmes atrunas, speciāli nosacījumi*” un *Līguma* noteikumu 12.3.apakšpunktā ietvertais noteikums nav ticis ar patērētāju apspriests. Iepriekš minēto apliecina arī pastāvošā judikatūra, kurā teikts, ka „*Par apspriestiem līguma noteikumiem uzskatāmi līguma noteikumi, par kuriem līgumslēdzēji savstarpēji apspriežot (savstarpēji apmainoties viedokļiem), ir vienojušies. Līdz ar to parakstīts līgums pats par sevi nav pietiekams pierādījums tam, ka līgumslēdzēji savstarpēji apsprieda katru līguma noteikumu atsevišķi*” (sk., Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2006.gada 7.marta spriedums lietā Nr.C30519003 motīvu daļas 14.punktu).

IZRAKSTS

PTAC norāda, ka saskaņā ar *Civilprocesa likuma* 132.panta pirmās daļas 3.punktu tiesnesis atsakās pieņemt prasības pieteikumu, ja „*puses likumā noteiktajā kārtībā vienojušās par strīda nodošanu izskatīšanai šķīrējtiesā*”. Tādējādi, ņemot vērā, ka *Polises* sadaļas „*piezīmes atrunas, speciāli nosacījumi*” otrajā teikumā un *Līguma* 12.3.apakšpunktā paredzēts, ka strīdi starp *Patērētāju* un *Sabiedrību* tiek izskatīti tikai šķīrējtiesā – Tirdzniecības Rūpniecības un Būvniecības šķīrējtiesā, tad *Patērētājas* tiesības griezties vispārējās jurisdikcijas tiesā ir izslēgtas. Tādējādi šāds līguma noteikums pretēji labticīguma prasībām rada būtisku neatbilstību līgumā noteiktajās līgumslēdzēju pušu tiesībās un pienākumos par sliktu patērētājam.

PTAC norāda, ka arī Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments 2006.gada 7.marta spriedumā lietā Nr.C30519003 ir atzinis, ka šķīrējtiesas klauzula ar patērētāju noslēgtā līgumā uzskatāma par netaisnīgu līguma noteikumu, ja konkrētais līguma noteikums atbilst *PTAL* 6.pantā noteiktajām netaisnīga līguma noteikuma pazīmēm.

Tā kā saskaņā ar iepriekš minēto, *Polises* sadaļas „*piezīmes atrunas, speciāli nosacījumi*” otrais teikums un *Līguma* 12.3.apakšpunkts atbilst pilnīgi visām *PTAL* 6.pantā noteiktajām netaisnīga līguma noteikuma pazīmēm, tad saskaņā ar *PTAL* 6.panta trešās daļas 7.punktu tie ir uzskatāmi par netaisnīgiem līguma noteikumiem un atbilstoši *PTAL* 6.panta astotās daļas noteikumiem atzīstami par spēkā neesošiem.

Vienlaikus *PTAC* secina, ka jau ar 2005.gada 24.augusta administratīvo aktu Nr.1/06-5338 ir uzdevis *Sabiedrībai* grozīt ar patērētājiem noslēgtajos līgumos un patērētājiem piedāvātajos projektos identiska satura šķīrējtiesas klauzulu kā *Līguma* 12.3.apakšpunkts līdz jauna līguma projekta stāšanās spēkā, kurā *Sabiedrība* apņēmas grozīt apdrošināšanas noteikumu 12.3.apakšpunktu (skat., *Sabiedrības* 2005.gada 26.jūlija vēstule Nr.JD-2/401). Administratīvais akts tika atstāts negrozīts ar Ekonomikas ministrijas 2005.gada 24.oktobra lēmumu Nr.6100-07/103 (turpmāk – *Administratīvais akts*), tādējādi iegūstot savu galējo noformējumu.

PTAC norāda, ka, tā kā sauszemes transportlīdzekļu apdrošināšanas noteikumos Nr.71.01 un sauszemes transportlīdzekļa *Polises* noteikumos ietverta klauzula, kas paredz strīdu izskatīšanu tikai šķīrējtiesā – Tirdzniecības un Būvniecības šķīrējtiesā, tad šāds noteikums saskaņā ar *Patērētāju tiesību aizsardzības likuma* (turpmāk – *PTAL*) 6.panta trešās daļas 7.punkta noteikumiem ir uzskatāms par netaisnīgu, un tieši šādu noteikumu *PTAC* ar izdoto *Administratīvo aktu* uzdeva *Sabiedrībai* grozīt. *PTAC*, iepazīstoties ar sauszemes transportlīdzekļu apdrošināšanas noteikumu Nr.71.01 noteikumiem secina, ka to 12.3.apakšpunktā nekādas izmaiņas nav izdarītas. Līdz ar to *PTAC* secina, ka *Administratīvais akts* nav ticis izpildīts un par šīs daļas neizpildi uzsāks *Administratīvā akta* piespiedu izpildi.

IZRAKSTS

Ņemot vērā, ka ar *Administratīvo aktu* tika uzdots grozīt *Administratīvā akta* stāšanās spēkā brīdī spēkā esošajos apdrošināšanas līgumos ietvertu šķīrējtiesas klauzulu, tad *PTAC* pienākums saskaņā ar *PTAL* 25.panta ceturtās daļas 6.punkta noteikumiem, kas paredz, ka *PTAC* funkcijās ietilpst „*patērētāju tiesību ievērošanas uzraudzība līgumu projektos un līgumos, ko patērētāji slēdz ar ražotājiem, pārdevējiem vai pakalpojumu sniedzējiem, arī normatīvajos aktos paredzēto darbību veikšana, lai ražotājs, pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs grozītu līguma projektu vai pārtrauktu pildīt līguma noteikumus, ja līguma projektā vai noslēgtajā līgumā konstatēti netaisnīgi vai neskaidri noteikumi*”, ir izdot jaunu administratīvo aktu, ar kuru uzdot pārtraukt pildīt netaisnīgos līguma noteikumus ar *Patērētāju* un citiem patērētājiem noslēgtajos līgumos, lai tiktu novērsts *Sabiedrības* pieļautais patērētāju tiesību pārkāpums.

Ņemot vērā iepriekš minēto izvērtējumu, *PTAC* saskaņā ar *PTAL* 3.panta 2.punktu, 6.panta pirmo daļu, 6.panta trešās daļas 7.punktu, piekto, sesto un septīto daļu, un pamatojoties uz *PTAL* 25.panta ceturtās daļas 4. un 6.punktu, astotās daļas 1.punktu un desmito daļu

uzdod *Sabiedrībai*:

- 1) pārtraukt pildīt** ar *Patērētāju* noslēgtajā *Līgumā* 12.3.apakšpunkta noteikumus un *Polises* sadaļas „*piezīmes atrunas, speciāli nosacījumi*” otrā teikuma noteikumus, kas paredz, ka „*Visi strīdi tiek izšķirti „Latvijas Rūpniecības un Būvniecības šķīrējtiesā*”, kā arī šāda satura noteikumus ar citiem patērētājiem noslēgtajos līgumos, kurus puses nav savstarpēji apspriedušas;
- 2) mēneša laikā no administratīvā akta spēkā stāšanās brīža sniegt informāciju *PTAC* par administratīvā akta izpildi.**

Saskaņā ar *Administratīvā procesa likuma* 70.panta pirmo daļu, 76.panta pirmo daļu un otro daļu, 79.panta pirmo daļu un *Patērētāju tiesību aizsardzības likuma* 25.panta pirmo daļu šo administratīvo aktu var apstrīdēt Latvijas Republikas Ekonomikas ministrijā viena mēneša laikā kopš tā paziņošanas adresātam, iesniedzot iesniegumu par administratīvā akta apstrīdēšanu *PTAC* (K.Valdemāra ielā 157, Rīgā, LV – 1013).

Direktore

(paraksts)

B.Vītoliņa

(zīmogs)

IZRAKSTS PAREIZS